

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економіки та менеджменту
Кафедра Економіки, підприємництва та туризму

УДК 33. 330.1:338.1

Кваліфікаційна робота на
правах рукопису

ОКРУШКО КАРІНА ВАЛЕНТИНІВНА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Забезпечення ефективності використання основних
засобів ДП «Романівський лісгосп АПК»»**

051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ К.В. Окрушко

Керівник роботи

Грабчук Інна Францівна

к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму

Житомир – 2024

Висновок кафедри економіки, підприємництва та туризму
за результатами попереднього захисту: кваліфікаційної роботи

допущений до захисту

Протокол засідання кафедри економіки, підприємництва та туризму
№ 20 від 17 червня 2024р.

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму

д. е. н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Наталія ВАЛІНКЕВИЧ
(власне ім'я та прізвище)

«___» червня 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище ,ім'я, по батькові)

захистив (ла) кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Тетяна ДАВИДОВИЧ
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Окрушко Каріна Валентинівна «Забезпечення ефективності використання основних засобів ДП «Романівський лісгосп АПК» перший (бакалаврський) рівень, 051 «Економіка» Поліський національний університет, м. Житомир, 2024 р.

У дослідженні з'ясовано, що основні засоби на підприємстві є основою виробництва продукції та використовуються протягом тривалого періоду. Здійснено оцінку ефективності використання основних засобів ДП «Романівський лісгосп АПК» та встановлено, що за 2021-2023 рр. на підприємстві є резерви підвищення ефективності використання основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, ефективність, підприємство, фондоддача, фондоемність.

ABSTRACT

Okrushko Karina Valentynivna «Ensuring the efficiency of the use of fixed assets of the State Enterprise «Romanivskyi Forest Farm of APC» first (bachelor's) level, 051 «Economics» Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The study revealed that the fixed assets at the enterprise are the basis of production and are used for a long period. An assessment of the efficiency of the use of fixed assets of the SE «Romanivskyi Forest Farm of APC» was carried out and it was established that for 2021-2023 the enterprise has reserves for increasing the efficiency of the use of fixed assets.

Key words: fixed assets, efficiency, enterprise, return on capital, capital intensity.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	8
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ДП «РОМАНІВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»	13
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ У ДП «РОМАНІВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»	23
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	32
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ	37

ВСТУП

Зростання конкуренції на ринку змушує підприємства шукати шляхи підвищення своєї продуктивності та конкурентоспроможності. Основні засоби відіграють ключову роль у виробничому процесі будь-якої компанії, тому їх ефективне використання безпосередньо впливає на фінансові результати підприємства.

Раціональне управління основними засобами дозволяє знизити витрати на виробництво, підвищити якість продукції, оптимізувати робочі процеси та зменшити прості обладнання. Це, в свою чергу, сприяє зростанню доходів та покращенню фінансового стану компанії. Особливо актуальним це стає в умовах обмежених ресурсів, коли максимізація ефективності використання наявних активів є необхідною умовою для виживання та розвитку підприємства.

Крім того, забезпечення ефективного використання основних засобів має важливе значення для сталого розвитку та екологічної відповідальності бізнесу. Зниження енергоспоживання та зменшення викидів шкідливих речовин сприяє покращенню екологічного стану навколишнього середовища.

Тематика кваліфікаційного дослідження є надзвичайно актуальною і потребує глибокого дослідження та впровадження інноваційних підходів для досягнення сталого розвитку підприємств у сучасних умовах.

Проблема підвищення ефективності використання основних засобів у виробництві продукції суб'єктами господарювання вивчалася вченими економістами та практиками: О. Арефєва, Г. Асмолов, О. Вовк, Т. Завгородня М. Павлюковець та інші. Проте, мінливі економічні умови господарювання змінюються, зокрема, спостерігається покращення інвестиційного клімату, збільшується капіталізація підприємств, кредити комерційних банків стають більш доступними, а участь у фінансових програмах уряду зростає. Впровадження інноваційних засобів виробництва кардинально покращує якість продукції та підвищує ефективність виробничих процесів, що сприяє зниженню

собівартості продукції та підвищенню її конкурентоспроможності. Усе це підкреслює необхідність проведення даного дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ДП «Романівський лісгосп АПК» та розробка заходів для підвищення їх ефективності. Для досягнення цієї мети передбачено вирішення таких завдань:

- узагальнити зміст поняття "основні засоби" та визначити їх значення у діяльності підприємства;
- дослідити методологію оцінки ефективності використання основних засобів;
- оцінити вплив зовнішніх факторів на діяльність підприємства;
- проаналізувати рівень ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві;
- обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності використання основних засобів на ДП «Романівський лісгосп АПК».

Об'єктом дослідження є розробка заходів підвищення ефективності використання основних засобів на ДП «Романівський лісгосп АПК». Предметом дослідження є розробка теоретико-практичних заходів підвищення ефективності використання основних засобів на ДП «Романівський лісгосп АПК».

Теоретичні дослідження за проблемою зростання ефективності логістичної діяльності суб'єктів господарювання став системний підхід до аналізу економічних понять і положень, таких як «ефективність», «логістична діяльність». У процесі проведення дослідження застосовувались наукові методи: статистичний (збір інформації за статистичними джерелами), аналітичний (порівняння та зіставлення економічних результатів), абстрактно-логічний (обґрунтування висновків та пропозицій за темою дослідження), а також розрахунково-нормативний (розробка прогнозів на перспективу) та інші.

Інформаційними джерелами для дослідження теоретичних основ ефективності використання основних засобів суб'єктів господарювання стали законодавчі акти України, наукові статті вчених та практиків, економічні

навчальні і підручники за темою дослідження, а для вирішення практичних задач на прикладі підприємства використовувалися звітність з використання основних засобів діяльності, результати власних апробованих досліджень, які опубліковані в економічних студентських наукових виданнях, інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет.

Основні результати дослідження були представлені у збірниках матеріалів:

1. Бугайчук В.В., Окрушко К.В. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали збірника II Всеукраїнської науково-практичної конференції. 01 лютого 2024 р. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 53-56.

2. Окрушко К.В. Економічний зміст основних засобів в умовах виробництва. Наукові читання – 2024: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 187-191.

Структура роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури. Основний обсяг роботи становить 29 сторінках, включаючи 1 рисунок і 11 таблиць. Список використаної літератури, що налічує 40джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

У процесі виробництва на підприємстві задіяні три основні фактори: засоби праці, робоча сила та предмети праці. Засоби і предмети праці разом формують засоби виробництва, які є матеріальною основою виробничих фондів підприємства. Таким чином, виробничі фонди становлять матеріальну базу виробництва, що підкреслює їх схожість із засобами та предметами праці [27, с. 210].

Засоби праці обліковуються в основних засобах підприємства, тоді як предмети праці входять до складу оборотних засобів. Варто зазначити, що засоби праці та предмети праці стають виробничими лише тоді, коли вони беруть участь у створенні вартості продукції. Таким чином, засоби виробництва включають як засоби праці, так і предмети праці, а виробничі складаються з основних і оборотних засобів [37].

Основні засоби – це засоби праці, виражені у вартісній формі, які багаторазово використовуються у виробничому процесі, не змінюючи своєї фізичної форми, виконують постійні функції протягом кількох виробничих циклів та поступово переносять свою вартість на продукцію [27, с. 217].

Детальнішу інформацію про основні засоби подано у таблиці 1.1. Економічна суть основних засобів в умовах виробництва полягає в тому, що вони є засобами праці, представленими у вартісній формі, які багаторазово беруть участь у виробничому процесі, не змінюючи своєї фізичної форми. Вони виконують однакову функцію протягом кількох виробничих циклів і поступово переносять свою вартість на вироблену продукцію. До основних засобів належать обладнання, будівлі, споруди, продуктивна і робоча худоба, багаторічні насадження тощо. Оборотні засоби, навпаки, є предметами праці, також вираженими у вартісній формі, які використовуються протягом одного

виробничого циклу і повністю переносять свою вартість на кінцевий продукт [27, с. 217].

Основні засоби класифікуються за групами для встановлення норм амортизаційних відрахувань та визначення натурально-речового складу. Ці групи подано у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація основних засобів за групами для встановлення норм амортизаційних відрахувань та натурально-речового складу

Група	Склад групи
група 1	будівлі, споруди, їх структурні компоненти та передавальні пристрої, в тому числі жилі будинки та їх частини (квартири і місця загального користування), вартість капітального поліпшення землі
група 2	автомобільний транспорт та вузли (запасні частини) до нього; меблі; побутові електронні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, інше конторське (офісне) обладнання, устаткування та приладдя до них
група 3	будь-які інші основні фонди, не включені до груп 1, 2 і 4
група 4	електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, комп'ютерні програми, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів).

Джерело: [2, с. 260].

Основні виробничі засоби функціонують, плануються та обліковуються як у натуральній, так і у вартісній формах. Для визначення ступеня участі різних елементів основних засобів у формуванні собівартості продукції, обчислення необхідних капіталовкладень на їх придбання, оцінки їх придатності та ступеня зношеності, а також для розрахунку фондомісткості виробництва, проводяться відповідні аналізи. Важливо також зазначити, що основні фонди оцінюються за різними видами вартості. Це пов'язано з різними операціями, такими як придбання основних фондів, їх знос під час експлуатації та ліквідація в кінці терміну їх служби.

Отже, економічна суть основних засобів в умовах виробництва полягає в тому, що вони є засобами праці, представленими у вартісній формі, які виконують однакову функцію протягом кількох виробничих циклів і поступово переносять свою вартість на вироблену продукцію.

Процес формування основних засобів на підприємстві є складним і залежить від специфіки галузі, типу виробництва та інших факторів. Основні виробничі засоби формуються за рахунок різноманітних джерел, включаючи: внески засновників у формі грошових та матеріальних внесків; доходи, отримані від реалізації продукції та інших видів господарської діяльності; доходи від інвестицій у цінні папери; отримання кредитів від банків та інших кредиторів; капітальні вкладення та дотації з бюджетів; доходи від приватизації та роздержавлення майна; придбання майна інших підприємств; безоплатні або благодійні внески від організацій, підприємств та громадян; інші джерела, які не заборонені законодавством України.

Процес експлуатації виробничих засобів призводить до їх фізичного (матеріального) та економічного (морального) зносу. Інтенсивність зносу залежить від умов експлуатації, характеру виробництва та інших факторів [13, с. 152].

Процес відтворення основних засобів включає їх виробниче використання, процес зносу, амортизацію, підтримку в робочому стані через ремонти та відновлення в натурі. Особливо важливе значення у механізмі відтворення має амортизація, оскільки вона не тільки включається в собівартість продукції як складова виробничих витрат, але й є джерелом коштів для реновації основного засобу на новій якійсній основі. Вона відображає специфіку зміни його вартості і є важливим інструментом управління процесом відтворення. Амортизація представляє собою економічний процес, що чисельно відображає втрату вартості основними засобами, яка амортизується, і її систематичний розподіл на створений продукт протягом строку їх корисного використання [18, с. 46].

Основні засоби - це матеріальні об'єкти, що призначені для виробництва і надання товарів і послуг у протязі тривалого часу. Вони можуть відтворюватися різними способами і джерелами. Форми і джерела їх відтворення наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Форми і джерела відтворення основних засобів

Форма відтворення	Джерела відтворення
підтримання основних засобів у придатному для експлуатації стані без зміни їх первісної корисності	Для цієї мети може створюватися фонд ремонтних робіт
Реновація (просте відтворення) основних засобів, тобто заміна фізично і морально зношених основних засобів новими нерідко з кращими технічними характеристиками	Джерелом цієї форми відтворення є амортизаційні відрахування, надходження від реалізації потриманих основних засобів
розширене відтворення основних засобів на існуючій та новій технічній основі (здійснення модернізації , переоснащення виробництва)	Воно здійснюється за рахунок прибутку підприємства і частково амортизаційних відрахувань, а також позичкових і залучених коштів

Джерело: [2, с. 259-260].

Основними формами і джерелами відтворення основних засобів є: власне відтворення (ремонт і модернізація): ремонт основних фондів включає в себе капітальний ремонт, тобто відновлення робочого стану об'єктів з урахуванням сучасних вимог і стандартів; модернізація передбачає покращення технічних характеристик основних засобів, що включає у себе заміну застарілих елементів на сучасніші, що підвищує їх ефективність і технічний рівень. Капітальне будівництво включає будівництво нових об'єктів або розширення існуючих. Зазвичай здійснюється за рахунок капітальних вкладень, позик або інших фінансових джерел: природне відтворення (для деяких основних засобів, зокрема природних ресурсів (наприклад, лісів, водних ресурсів), можливе природне відновлення через природний процес). Амортизація – частина витрат на відтворення основних засобів погашається шляхом амортизаційних відрахувань. Амортизація відбиває знос основних засобів протягом їх корисного терміну. Основні засоби можуть відтворюватися через заміну застарілих або вичерпаних засобів праці (обладнання, машини) на нові, більш продуктивні і економічно вигідні. Ці форми і джерела відтворення основних засобів варіюються залежно від типу і призначення конкретного об'єкта, а також від економічних умов і можливостей підприємства чи організації.

Ефективне використання основних виробничих засобів в умовах підприємства та їх вплив на фінансово-економічні результати виробництва продукції чи надання послуг залежать від вартості основних засобів та їх фізичного, або морального стану в умовах конкретного підприємства. Тому на практиці використовують різні групи показників діагностики ефективності використання основних засобів, а саме: відтворення та експлуатація основних фондів підприємства визначаються системою показників, що розподіляються на такі групи: показники, що характеризують відтворення основних фондів, тобто їх технічний стан, визначають оснащеність підприємства основними фондами, оцінюють ефективність використання основних виробничих фондів підприємства.

До наступної групи показників належать коефіцієнти оновлення, вибуття, зносу, придатності. Коефіцієнт оновлення демонструє, скільки нових основних фондів було введено в експлуатацію протягом певного періоду (наприклад, року) порівняно з їх загальною первісною вартістю на кінець цього періоду. Вищий коефіцієнт оновлення є позитивним показником. Коефіцієнт вибуття відображає суму основних фондів, які були вилучені за певний період. Це значення має подвійне трактування: з одного боку, вищий коефіцієнт вибуття може свідчити про негативний аспект, оскільки підприємству необхідно замінювати вибулі фонди. З іншого боку, вибуття застарілого обладнання є позитивним процесом, оскільки його заміна на сучасніше сприяє зниженню витрат на виробництво та підвищенню його ефективності.

Отже, можемо стверджувати, що основні засоби відіграють провідну роль на підприємстві та їх вартість має неабияке значення у формуванні собівартості та вартості продукції чи надання послуг.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ДП «РОМАНІВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»

ДП «Романівський лісгосп АПК» – державне підприємство, розташоване в смт Романів Житомирської області. Засноване в 1930-х роках, підприємство має довгу історію розвитку та збереження лісових ресурсів регіону.

Основна діяльність Романівського лісгоспу спрямована на вирощування та охорону лісів, заготівлю деревини, а також на реалізацію лісопродукції. Підприємство активно впроваджує сучасні методи лісовідновлення, забезпечує контроль за санітарним станом лісових масивів та проводить заходи з боротьби з шкідниками. Протягом своєї історії лісгосп неодноразово переживав реорганізації та модернізації, що дозволило йому зберегти конкурентоспроможність та забезпечити стабільний розвиток. Сьогодні ДП «Романівський лісгосп АПК» є важливим економічним осередком регіону, що сприяє збереженню природних ресурсів і підтримці екологічного балансу.

Організаційна структура ДП «Романівський лісгосп АПК» є лінійно-функціональною, яка дозволяє ефективно здійснювати управління структурними підрозділами підприємства, додаток Б.

Відповідно до проведеного аналізу діяльності ДП «Романівський лісгосп АПК», обсяги реалізації продукції підприємства демонструють тенденцію до зростання з кожним роком. У період з 2021 по 20223рр. значну частку у структурі товарної продукції займали дрова – 41,15%. Таку ситуацію можна обґрунтувати тим, що тверде паливо, а саме: дрова, різні відходи лісгосподарської діяльності користуються у побуті населення Житомирських громад (рис. 2.1).

Асортимент продукції, що пропонує підприємство, включає живицю, плінтуси, рубанці, технічну тару, дерев'яні паркани, віники з берези та дуба, живці для лопат тощо. Проте, тирса, яка накопичується на території лісопереробних підприємств, не має господарського застосування. Слід зазначити, що у світовій та вітчизняній практиці існує багато технологій переробки тирси на різні види продукції, такі як пелети та паливні брикети. Це

могло б створити додану вартість і підвищити завантаженість виробничих потужностей.

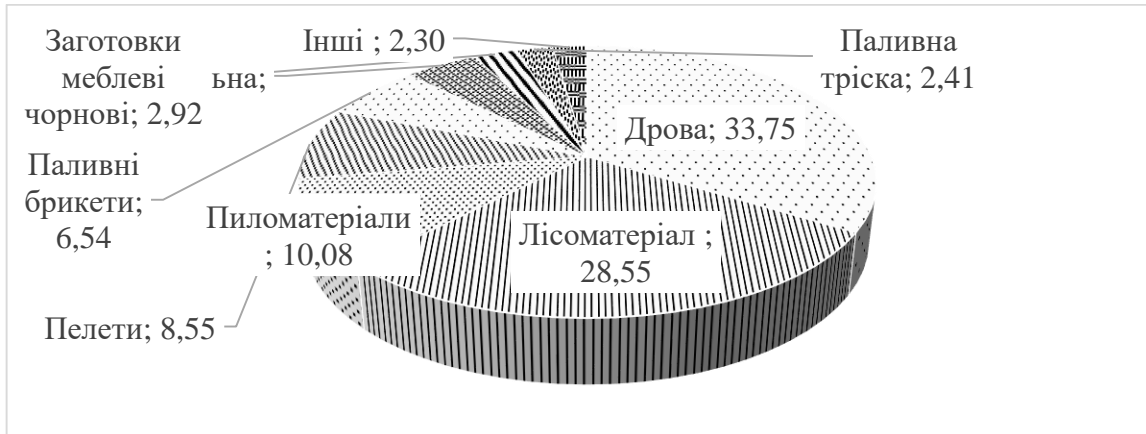

Рис. 2.1. Структура товарної продукції ДП «Романівський лісгосп АПК»

Джерело: побудовано за даними річної звітності ДП «Романівський лісгосп АПК»

Рівень забезпеченості ДП «Романівський лісгосп АПК» ресурсами, які є необхідними у виробництві продукції наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1
Забезпеченість виробничими ресурсами ДП «Романівський лісгосп АПК»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
				+, -	у %
Середньооблікова чисельність працівників, чол	193	209	212	19	109,8
Річний фонд оплати праці, тис.грн:	19705,3	33565,4	40343,6	20638,3	204,7
Середньорічна оплата праці працівника, тис.грн:	102,1	160,6	190,3	88,2	186,4
Середнорічна вартість оборотних засобів, тис.грн:	10385,5	11364,5	9886,0	-499,5	95,2
Припадає оборотних засобів на працівника, тис.грн	53,8	54,4	46,6	-7,2	86,7
Середнорічна вартість основних засобів, тис.грн:	17671,5	25611,5	32420,7	14749,2	183,5
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,43	0,34	0,43	-	-
Фондоозброєність, тис, грн./чол.	91,6	122,5	152,9	61,3	166,9

Джерело: розраховано на основі даних ДП «Романівський лісгосп АПК»

Згідно з даними таблиці за 2022 рік у порівнянні з 2020 роком, середньооблікова чисельність персоналу збільшилася на 19 осіб. Також спостерігалось зростання фондоозброєності одного працівника на 61,3 тис. грн.

та середньої заробітної плати на 88,2 тис. грн (або на 86,4%). Це свідчить про те, що на підприємстві впроваджуються новітні технології та техніка, що вимагає залучення додаткового персоналу.

У 2022 році середньорічна вартість основних засобів зросла на 14 749,2 тис. грн (або на 83,5%). Водночас, коефіцієнт зносу основних засобів залишається досить високим і становить 43,0%. Зменшення оборотних ресурсів на 499,5 тис. грн (або на 4,8%) є негативною тенденцією.

Відтак, ДП «Романівський лісгосп АПК» забезпечене виробничими ресурсами, але для забезпечення безперебійної роботи у довгостроковій перспективі необхідно постійно поповнювати ресурсний потенціал підприємства.

Бережливе використання ресурсів у виробничих процесах лісового господарства має велике економічне значення для результатів діяльності ДП «Романівський лісгосп АПК». Ефективність використання виробничих ресурсів підприємством за 2020-2022 роки наведена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Ефективність використання виробничих ресурсів
ДП «Романівський лісгосп АПК»**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
				+/ -	%
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис грн	17671,5	25611,5	32420,7	14749,2	83,5
Матеріаловіддача, грн	285,4	428,7	440,0	154,6	54,2
Фондовіддача, грн	3,1	3,5	2,9	-0,2	-6,5
Фондоємкість, грн	0,32	0,29	0,35	0,03	9,4
Ступінь зносу основних виробничих фондів, %	42,7	34,1	43,0	0,3	0,7
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис грн	10385,5	11364,5	9886	-499,5	-4,8
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	5,3	7,9	9,4	4,1	77,4
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	68	46	38	-30	-44,1
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн	0,59	0,44	0,30	-0,29	-49,1

Продовження таблиці 2.2					
Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	9,1	16,2	21,7	12,6	138,5
Норма прибутку, %	2,8	2,2	1,1	-1,7	-60,7

Джерело: розраховано на основі даних ДП «Романівський лісгосп АПК».

Аналіз даних таблиці 2.2 показує, що на ДП «Романівський лісгосп АПК» наявні ресурси використовуються з низькою ефективністю, про що свідчить зниження рівня показників фондровіддачі та фондо місткості.

Проте на підприємстві зросла чисельність працівників на 19 осіб, що обумовлено зростанням планових обсягів виробництва лісопродукції (табл. 2.3).

Таблиця 2.3
Ефективність використання персоналу ДП «Романівський лісгосп АПК»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021р.	
				+/-	%
Середньорічна чисельність працівників, осіб	193	209	212	19	109,8
Корисний фонд робочого часу за рік 1 працівником, днів	158,8	195,8	197,9	39,1	124,6
Фактично відпрацьовано за рік 1 працівником, днів	287	288	288	1	100,3
Коефіцієнт використання персоналу	0,98	0,99	0,99	0,01	100,3
Отримано чистого доходу на 1 середньорічного працівника, тис. грн	285,4	428,7	440,0	154,6	154,2
Отримано чистого доходу на 1 люд.- год, грн	123,85	186,08	190,96	67,11	154,2
Середньомісячна оплата праці 1 працівника, грн	8511	13381	15856	7345	186,3
Середньорічна оплата праці працівника, тис. грн	102,1	160,6	190,3	88,2	186,3

Джерело: розраховано за даними ДП «Романівський лісгосп АПК».

Для подальшого успішного фінансово-економічного розвитку ДП «Романівський лісгосп АПК» необхідно звернути увагу на ефективне управління ресурсами, забезпечення балансу між продуктивністю та витратами на оплату праці, а також постійне поповнення ресурсного потенціалу підприємства. Це

дозволить підтримувати високий рівень виробництва та забезпечити стійке зростання в майбутньому.

Фінансово-економічний аналіз діяльності досліджуваного підприємства значною мірою залежить від складу та структури активів підприємства та динаміки змін у структурі активів і зобов'язань досліджуваного підприємства.

Ефективність господарської діяльності ДП «Романівський лісгосп АПК» детально розглянута в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Ефективність господарської діяльності в ДП «Романівський лісгосп АПК»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р., +/-
Чистий дохід, всього, тис. грн. в т. ч. з розрахунку на:	73717,00	128973,00	142180,00	68463,00
середньорічного працівника, грн.	237,80	392,02	419,41	181,61
Отримано валового прибутку, всього, тис. грн. в т. ч. з розрахунку на:	29596,00	38736,00	42287,00	12691,00
1 середньорічного працівника, грн.	95,47	117,74	124,74	29,27
Отримано прибутку(+), збитку(-), всього, тис. грн. в т. ч. з розрахунку на:	531,00	2886,00	2783,00	2252,00
1 середньорічного працівника, грн.	1,71	8,77	8,21	6,50
Норма прибутку,%	3,00	13,83	11,62	8,62
Рівень рентабельності,%	1,15	3,20	2,79	1,64

Джерело: розраховано за даними ДП «Романівський лісгосп АПК».

Аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновок, що збільшення чисельності працівників та активів підприємства сприяло зростанню чистого та валового доходу. Валовий прибуток на одного працівника також збільшився, що свідчить про ефективніше використання як трудових, так і інших ресурсів. Позитивний рівень рентабельності показує, що доходи від реалізації продукції повністю покривають витрати на її виробництво, зберігання та реалізацію, а також забезпечують прибуток.

З точки зору економічних і соціальних аспектів, зниження собівартості має наступні переваги для підприємства: збільшення прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, дозволяє не тільки підтримувати просте, але й розширене відтворення; з'являються більші можливості для матеріального стимулювання працівників та вирішення соціальних питань колективу.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ У ДП «РОМАНІВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»

Проведений аналіз ефективності використання основних засобів у ДП «Романівський лісгосп АПК» дозволяє стверджувати, що підприємству доцільно поповнити основні засоби. Перевагами такого підходу стане зростання обсягів виробництва лісової продукції та зниження її собівартості.

Тому, на прикладі ДП «Романівський лісгосп АПК» запропоновано два взаємозамінні інвестиційні альтернативні проекти. Тобто, у майбутньому підприємство може обрати лише один із запропонованих проектів. Відтак, перший проект – виробництво на підприємстві паливної тріски. Для здійснення даного проекту необхідно закупити подрібнювач деревини PL 120. Характеристики цього обладнання наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Характеристика подрібнювача деревини PL 120

Показник	Сума
Ціна обладнання (10 шт.), тис. грн.	1120,60
Амортизація(знос),грн.	56,03
Монтаж, технічне обслуговування, тис. грн.	60,00
Витрати паливно-мастильних матеріалів, тис. грн. в рік	1050,620
Оплата праці, тис. грн. в рік	430,00
Накладні витрати, тис. грн.	59,33
Витрати палива, л/куб. м.	1,70
Всього витрат, тис. грн.	2778,28
Собівартість, грн./м	46,78

Джерело: власні дослідження автора.

Необхідно придбати 10 одиниць обладнання для подрібнення деревини PL 120. Це значно підвищить виробничі потужності, особливо в частині виготовлення паливної тріски, на яку зростає попит і обсяги реалізації щороку.

Другим видом продукції, для виробництва якої планується збільшення обсягів, є паливні брикети. Для цього запропоновано закупити та встановити

відповідне обладнання, що підвищить виробничі можливості підприємства. Детальну характеристику обладнання можна знайти у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Характеристика обладнання «Екструдер ЕВ 350»

Показник	Сума, тис. грн.
Ціна обладнання, тис. грн. (5 шт.)	750,0
Амортизація(знос), тис. грн.	37,5
Монтаж, технічне обслуговування, тис. грн.	30,0
Витрати електроенергії, тис. грн.. в рік	1696
Оплата праці, тис. грн. в рік	270,0
Накладні витрати, тис. грн..	10
Витрати палива, кВт/год.	40
Всього витрат, тис. грн.	2833,50

Джерело: власні дослідження автора.

На даному етапі дослідження ми маємо два проекти, з яких потрібно обрати найбільш оптимальний. Для досягнення цієї мети проведемо економічне обґрунтування запропонованих інвестиційних проектів. Цей процес включає розрахунок таких показників: загальна сума необхідних інвестицій, чиста поточна вартість проекту, термін окупності, дисконтований термін окупності проектів та внутрішня норма окупності.

З цієї таблиці видно, що для реалізації будь-якого з проектів підприємству будуть потрібні як власні, так і позичені кошти. Варто відзначити, що до загальної суми необхідних інвестицій входить також вартість самого обладнання.

У таблиці 3.4 наведемо джерела фінансування, а також шляхи повернення вкладених інвестицій у ці проекти.

Таблиця 3.4

Джерела фінансування грошових коштів і припущення щодо їх повернення

Джерела фінансування	Сума, тис. грн.	Припущення щодо повернення боргу
Проект «Подрібнювач деревени»		
Кредит, тис. грн.	1027,971	Надходження від реалізації, які спрямовані на повернення кредитних коштів
Згальна потреба в грошових коштах, тис. грн.	1284,964	
% за кредит	256,933	
Продовження таблиці 3.4		

Проект «Екструдер ЕВ 350»		
Кредит, тис. грн.	886,008	Надходження від реалізації, які спрямовані на повернення кредитних коштів
Згальна потреба в грошових коштах, тис. грн.	1164,180	
% за кредит	221,502	

Джерело: власні дослідження автора.

Як можна зазначити, кожен проєкт вимагає певних витрат для його втілення та реалізації. Відсоткова ставка за використання кредитних коштів однакова для всіх проєктів і становить 25%. Очікуваним джерелом повернення коштів з кожного проєкту є прибуток від реалізації продукції. Проте ці дані є лише вихідними, які не відображають економічну доцільність проєктів. Для подальшої оцінки необхідно здійснити прогнозування обсягів виробництва продукції для кожного проєкту, а також передбачити попит на товари та їх ціни. Ці розрахунки будуть представлені у додатку А.

У перший рік реалізації інвестиційного проєкту дохід від продажів відсутній через те, що обладнання ще не буде запущено. Проте в наступних періодах дохід буде постійно зростати завдяки збільшенню виробничих мощностей та підвищенню цін на продукцію.

Наступним етапом аналізу проєктів є оцінка експлуатаційних витрат для кожного з них. Отримані результати будуть представлені у додатках А1-А2. У перший рік впровадження проєкту обладнання залишиться невикористаним, що призведе до відсутності експлуатаційних витрат протягом цього періоду. Згідно з даними з таблиць, видно, що експлуатаційні витрати для кожного проєкту постійно зростатимуть. Це пов'язано зі зростанням цін на паливо, оплатою праці персоналу та технічним обслуговуванням обладнання.

Основним джерелом для погашення кредитних коштів є виручка від реалізації продукції за кожним з проєктів. На наступньому етапі ми розглянемо потік готівки за кожним з проєктів, додатки А3-А4. З даних таблиць можна зрозуміти, що у перший рік проєктів очікується збиток через те, що обладнання буде введено в експлуатацію лише з наступного року. Проте далі ми спостерігаємо тенденцію до зростання прибутку з кожним наступним роком від проєктів.

Наступним кроком є оцінка строку окупності кожного з проектів (додатки А5-А7) Строк окупності визначається як період у роках, необхідний для відшкодування інвестицій за рахунок прибутку, отриманого в результаті реалізації кожного конкретного проекту.

Отже, строк окупності першого проекту становить 2 роки, другого -1 рік, третього – 5 років, 4-го 1 рік. Найкращим вважається проект з найменшим строком окупності вкладених інвестицій. Але даний показник не остаточним, тому продовжимо розрахунки. Наступним показником буде дисконтований термін окупності проектів.

Дисконтований термін окупності - мінімальний термін погашення інвестиційного кредиту, залученого в обсязі повних інвестиційних витрат проекту. Для даних проектів він становить 2 роки, 1 рік, 4 роки та 2 роки відповідно.

Розрахуємо чисту поточну вартість (ЧПВ) кожного з проектів (Додатки В-Е). На основі ЧПВ визначимо внутрішню норму окупності проектів за допомогою ЕОМ.

Таблиця 3.7

Ключові показники впровадження проектів

Показник	Значення	
	Проект 1	Проект 2
Інвестиції для впровадження технології, тис. грн.	2778,28	2833,5
Чиста теперішня вартість проекту, тис. грн.	6056,735	11545,317
Внутрішня норма прибутковості проекту %	56,7%	131%
Термін окупності проекту, років	3	1
Дисконтований термін окупності проекту, років	3	1

Джерело: побудовано автором на основі власних досліджень

Чиста поточна вартість проекту визначає його ефективність і вирішує, чи варто його реалізувати. Якщо цей показник позитивний або дорівнює нулю, проект вважається ефективним і варто його реалізувати; у випадку від'ємного значення необхідно переглянути його доцільність. Внутрішня норма прибутковості інвестицій визначає коефіцієнт дисконту, при якому чиста поточна вартість стає рівною нулю, тобто прибуток від проекту дорівнює

вкладеним інвестиціям. Цей показник вказує на економічну вигідність проекту і дозволяє оцінити, наскільки ймовірно інвестувати у проект за умови залучення довгострокового кредиту.

Після розрахунків ключових показників ефективності проектів встановлено, що кожен з них має свої особливості і параметри. Далі необхідно провести порівняльний аналіз цих показників для вибору оптимального проекту для підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Зростання конкуренції на ринку змушує підприємства шукати шляхи підвищення своєї продуктивності та конкурентоспроможності. Основні засоби відіграють ключову роль у виробничому процесі будь-якої компанії, тому їх ефективне використання безпосередньо впливає на фінансові результати підприємства.

Рациональне управління основними засобами дозволяє знизити витрати на виробництво, підвищити якість продукції, оптимізувати робочі процеси та зменшити прості обладнання. Це, в свою чергу, сприяє зростанню доходів та покращенню фінансового стану компанії. Особливо актуальним це стає в умовах обмежених ресурсів, коли максимізація ефективності використання наявних активів є необхідною умовою для виживання та розвитку підприємства.

Основна діяльність Романівського лісгоспу спрямована на вирощування та охорону лісів, заготівлю деревини, а також на реалізацію лісопродукції. Підприємство активно впроваджує сучасні методи лісовідновлення, забезпечує контроль за санітарним станом лісових масивів та проводить заходи з боротьби з шкідниками. Протягом своєї історії лісгосп неодноразово переживав реорганізації та модернізації, що дозволило йому зберегти конкурентоспроможність та забезпечити стабільний розвиток. Сьогодні

ДП «Романівський лісгосп АПК» є важливим економічним осередком регіону, що сприяє збереженню природних ресурсів і підтримці екологічного балансу.

Відповідно до проведеного аналізу діяльності ДП «Романівський лісгосп АПК», обсяги реалізації продукції підприємства демонструють тенденцію до зростання з кожним роком. У період з 2021 по 20223рр. значну частку у структурі товарної продукції займали дрова – 41,15%. Таку ситуацію можна обґрунтувати тим, що тверде паливо, а саме: дрова, різні відходи лісгосподарської діяльності користуються у побуті населення Житомирських громад .

Згідно з даними таблиці за 2022 рік у порівнянні з 2020 роком, середньооблікова чисельність персоналу збільшилася на 19 осіб. Також спостерігалось зростання фондоозброєності одного працівника на 61,3 тис. грн. та середньої заробітної плати на 88,2 тис. грн (або на 86,4%). Це свідчить про те, що на підприємстві впроваджуються новітні технології та техніка, що вимагає залучення додаткового персоналу.

У 2022 році середньорічна вартість основних засобів зросла на 14 749,2 тис. грн (або на 83,5%). Водночас, коефіцієнт зносу основних засобів залишається досить високим і становить 43,0%. Зменшення оборотних ресурсів на 499,5 тис. грн (або на 4,8%) є негативною тенденцією.

Відтак, ДП «Романівський лісгосп АПК» забезпечене виробничими ресурсами, але для забезпечення безперебійної роботи у довгостроковій перспективі необхідно постійно поповнювати ресурсний потенціал підприємства. Тому, на прикладі ДП «Романівський лісгосп АПК» запропоновано два взаємозамінні інвестиційні альтернативні проекти. Тобто, у майбутньому підприємство може обрати лише один із запропонованих проектів. Відтак, перший проект – виробництво на підприємстві паливної тріски. Другим видом продукції, для виробництва якої планується збільшення обсягів, є паливні брикети. Як можна зазначити, кожен проект вимагає певних витрат для його втілення та реалізації.

Отже, строк окупності першого проекту становить 2 роки, другого -1 рік, третього – 5 років, 4-го 1 рік. Найкращим вважається проект з найменшим

строком окупності вкладених інвестицій. Але даний показник не остаточним, тому продовжимо розрахунки. Наступним показником буде дисконтований термін окупності проектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О.В., Сафонік Н.П., Кривенко Є.А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)
2. Асмолова Г. Механізм регулювання відтворення основних засобів підприємств. *Економіст*. 2019. № 7. С. 24–27.
3. Безкровний О. В., Шамрай К. Г., Лашко Т. Б. Розвиток амортизаційної політики щодо необоротних активів підприємств. *Papers of participants of the I International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference [„Formation of innovative potential of world science”]*. May 7, 2021. Tel Aviv, State of Israel: European Scientific Platform. (Vol. 1), May 7, 2021. С. 49–51.
4. Бугайчук, В., Кривульський, Є., & Глюза, К. (2023). Формування стратегії розвитку підприємства в умовах війни. *Економіка та суспільство*, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-81>
5. Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 2(23). С. 22-36.
6. Величко О.В. Основні засоби як складова ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств регіону. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Сер.: Економіка, аграрний менеджмент. бізнес. 2020. Вип. 181 (4). С. 76—85.
7. Вовк О.М., Долгополова Ю.А. Управління ефективністю інноваційного оновлення основних засобів авіапідприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 6(17). С. 106–110. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-20>

8. Гамова О. В. Пропозиції щодо вдосконалення аудиту основних засобів на промисловому підприємстві. О. В. Гамова, . І. А. Козачок, . В. Майна. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С.79-86
9. Григоревська О.О. Проблеми формування основних засобів у системі бухгалтерського обліку фінансових установ. О.О. Григоревська, Ю.В. Хмара. Фінансовий простір. 2019. № 4. С. 99-105.
10. Губачова О. Обираємо метод нарахування амортизації основних засобів. Бухгалтерський облік і аудит. 2020. № 11. С. 42- 48.
11. Гуменюк С.І. Відтворення основних засобів як чинник розвитку виробничо-технічного потенціалу промислового підприємства. Європейські перспективи. – 2020. № 5. С. 77-81.
12. Завгородня Т. П. Прогнозування результативності використання засобів праці за трендовими моделями. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2021. № 4. Том 6. С. 161-166.
13. Залізнюк В.П., Сафонік Н.П., Кая А.С. Превентивне управління економічною безпекою в умовах ведення міжнародного бізнесу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. Випуск 41. С. 42–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8>
14. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. Економіка та суспільство. 2018. Випуск 18. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/127.pdf
15. Колесник Я.В. Відтворення основних засобів: види, форми та джерела фінансування. Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. Серія: Економічні науки. 2019. № 2. С. 130-133.
16. Кухта К.О., Орошан Т.А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21-22. С. 106–111.

17. Кучірка М.В. Поняття, форми і методи відтворення основних засобів. Збірник наукових праць ЧДТУ. Сер.: Економічні науки. 2020. Вип. 28(1). С. 216-221.
18. Левицька Н. Ефективність використання основних засобів. Податкове планування. 2021. № 3. С. 45–54.
19. Майстро Р.Г. Ефективність використання основних фондів на підприємстві. Р.Г. Майстро, А.Д. Рожнова. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2020.. № 33. С. 144—147.
20. Маланкевич, В., & Чубай, В. (2023). Аналіз та внутрішній контроль операцій з основними засобами: проблеми та способи їх вирішення. Економіка та суспільство, (58). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-20>
21. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 46. С. 113-122. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/46_2020_ukr/21.pdf (дата звернення: 01.12.2023).
22. Орошан Т. А., Кухта К. О. Дослідження ефективності використання основних фондів. Агросвіт. 2019. № 4. С. 51-55.
23. Осипенко С. Операції з основними засобами. Все про бухгалтерський облік. 2019. № 32. С. 16-59.
24. Павелко О.В., Романець О.В., Чабар Ю.О. Організація бухгалтерського обліку основних засобів підприємств та суб'єктів державного сектору: напрями удосконалення. Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки». 2021. Випуск 4(96). С. 245–267.
25. Павлюковець М.П. Діджиталізація процесів оцінки активів для цілей бухгалтерського обліку. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» (31 березня 2020 року. Полтава). Полтава. 2020. С. 101-104.

26. Пашнюк Л. О. Джерела фінансування оновлення основних фондів та напрями їх вдосконалення. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 9. С. 46–50.
27. Петлюк В.І. Формування механізму оновлення та покращення використання основних фондів підприємств. Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні: збірники (загальні). 2019. Вип. 5. С. 182- 184.
28. Подгорна Ю.Ю. Нормативне забезпечення як основа організації обліку основних засобів. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 28-29 жовтня 2021 р.: В 2 т. Том 1. Дніпро: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2021. С.40-41.
29. Поповиченко, І. В., Спірідонова, К. О., & Загустіна, А. Є. (2019). Основні напрями підвищення ефективності використання основних фондів в сучасних умовах господарювання. Економічний простір, (145), 149-159. вилучено із <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/110>
30. Проданчук М. А. Концепція амортизаційної політики та її вплив на формування основних засобів. Економіка АПК. 2019. № 3. С. 29–34.
31. Проскурович, О., Завгородня, Т., & Горбатюк, К. (2022). Діагностування ефективності використання основних фондів засобами економетричного моделювання. Modeling the development of the economic systems, (1), 15–25. <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-3-2>
32. Пуйда Г.В. Прийняття рішень по вибору альтернативних форм оновлення та фінансування основних засобів. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2020. Т. 19, Вип. 3(2). С. 190-193.
33. Саванчук Т.М. Класифікація основних засобів та їх оцінка при надходженні і вибутті в системі обліку підприємства. Т.М.Саванчук, Ю.Ю. Подгорна. Облік, контроль, оподаткування та фінансово-економічна безпека: стан та удосконалення Колективна монографія. За заг. ред. І.П. Приходька. Дніпро: Пороги. 2021. С.93-103.

34. Сафонік, Н., & Ватащук, В. (2023). Підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємств транспортної галузі. *Економіка та суспільство*, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-23>
35. Сегеда С.А. Теоретичні підходи до класифікації основних фондів підприємств аграрної сфери. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. 2020. № 4. С. 97-102.
36. Селіванова Н.М. Економічна сутність та форми відтворення основних засобів. Н.М. Селіванова, К.О. Поздняк. Проблеми ринку та розвитку регіонів України в ХХІ столітті: зб. тез доповідей VI Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф. Одеса, 2019. С. 75–82.
37. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С. 7-15
38. Співак С., Дідик І., Скурський Т., Житко О. Роль комп'ютерних програм для аналізу фінансово-господарського стану підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. № 2 (25). С. 702-707. <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ssmgsp.pdf> (дата звернення: 01.12.2023).
39. Устенкова К. О. Відтворення орендованих основних засобів в аграрних підприємствах України. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 67–71.
40. González B.H., Ramírez T.R., Cornelio O.M. System for the audit and control of tangible fixed assets. *Revista Científica de la Universidad de Cienfuegos «Universidad y Sociedad»*. 2019. Vol. 11. № 1. P. 128-134.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1

Розрахунок виручки від реалізації продукції за проектами

Показник	2025р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.
Проект «Подрібнювач деревени»						
Обсяг реалізації, куб .м./ тон/ м. кВ.	0	35000,0	38500,0	39859,0	43844,0	45550,0
Ціна, грн/ куб.м. /т./м. кВ.	0	80	80	85	85	90
Виручка від реалізації, тис. грн.	0	2800,000	3080,000	3388,000	3726,800	4099,500
Проект «Екструдер ЕВ 350»						
Обсяг реалізації, куб .м./ тон/ м. кВ.	0	1750,0	1925,0	2275,0	2450,0	2625,0
Ціна, грн/ куб.м. /т./м. кВ.	0	3000	3060	3180	3250	3350
Виручка від реалізації, тис. грн.	0	5250,000	5890,500	7234,500	7962,500	8793,750

Джерело: власні дослідження автора

Додаток А1

Таблиця 2

Розрахунок експлуатаційних витрат за проектом «Подрібнювач деревени»

Показник	2025р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.
Технічне обслуговування, тис. грн.	0,000	50,000	57,500	66,125	76,044	87,450
Витрати паливо мастильних матеріалів, тис. грн.	0,000	875,520	963,072	1059,379	1165,317	1281,849
Прямі витрати на оплату праці, тис. грн.	0,000	363,600	399,960	439,956	483,952	532,347
Загальновиробничі витрати, тис. грн.	0,000	1289,120	1420,532	1565,460	1725,312	1901,646
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	0,000	67,630	74,393	81,832	90,015	99,016
Всього тис. грн.	0,000	1356,750	1494,925	1647,292	1815,327	2000,662

Джерело: власні дослідження автора.

Додаток А2

Таблиця 3

Розрахунок експлуатаційних витрат за проектом «Екструдер ЕВ 350»

Показник	2025р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.
Технічне обслуговування, тис. грн.	0,000	30,000	34,500	39,675	45,626	52,470
Витрати паливо мастильних матеріалів, тис. грн.	0,000	1696,000	1865,600	2052,160	2257,376	2483,114
Прямі витрати на оплату праці, тис. грн.	0,000	270,000	297,000	326,700	359,370	395,307
Загальновиробничі витрати, тис. грн.	0,000	1996,000	2197,100	2418,535	2662,372	2930,891
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	0,000	50,220	55,242	60,766	66,843	73,527
Всього тис. грн.	0,000	2046,220	2252,342	2479,301	2729,215	3004,418

Джерело: власні дослідження автора

Додаток А3

Таблиця 4

Розрахунок потоку готівки за проектом «Подрібнювач деревени»

Показник	2025р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.
Виручка від реалізації, тис. грн.	0,000	2800,000	3080,000	3388,000	3726,800	4099,480
Експлуатаційні витрати, тис. грн	0,000	1356,750	1494,925	1647,292	1815,327	2000,662
Валовий прибуток, тис. грн.	0,000	1443,250	1585,075	1740,708	1911,473	2098,818
Чистий прибуток, тис. грн.	0,000	1169,033	1283,911	1409,973	1548,293	1700,043
% за кредитом, тис. грн.	256,933	-	-	-	-	-
Сума кредиту, тис. грн.	1027,971	-	-	-	-	-
Прибуток після виплату кредиту тис. грн.	-1284,904	1169,033	1283,911	1409,973	1548,293	1700,043

Джерело: власні дослідження автора.

Додаток А4

Таблиця 5

Розрахунок потоку готівки за проектом «Екструндер ЕВ 350»

Показник	2025р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.
Виручка від реалізації, тис. грн.	0,000	5250,0	5890,5	7234,5	7962,5	8793,8
Експлуатаційні витрати, тис. грн..	0,000	2046,220	2252,342	2479,301	2729,215	3004,418
Валовий прибуток, тис. грн.	0,000	3203,780	3638,158	4755,199	5233,285	5789,332
Чистий прибуток, тис. грн.	0,000	2595,062	2946,908	3851,711	4238,961	4689,359
% за кредитом, тис. грн.	222,132	-	-	-	-	
Сума кредиту, тис. грн.	888,528	-	-	-	-	
Прибуток після виплату кредиту тис. грн.	-1110,660	2595,062	2946,908	3851,711	4238,961	4689,359

Джерело: власні дослідження автора.

Додаток А5

Таблиця 6

Дисконтований термін окупності за проектом «Подрібнювач деревени»

рік	Чприбуток	коєф дисконтування, 25%	Дисконтовані грошові потоки	Накопичений грошовий дохід
2025	-1284,904	1	-1284,904	-1284,904
2026	1169,033	0,8	935,226	-349,678
2027	1283,911	0,64	821,703	472,025
2028	1409,973	0,512	721,906	1193,932
2029	1548,293	0,4096	634,181	1828,112
2030	1700,043	0,3277	557,104	2385,217

Джерело: власні дослідження автора.

Додаток А6

Таблиця 7

Дисконтований термін окупності за проектом «Екструндер ЕВ 350»

рік	Чприбуток	коэф дисконтування, 25%	Дисконтовані грошові потоки	Накопичений грошовий дохід
2025	-695,742	1	-695,742	-695,742
2026	2595,062	0,8	2076,050	1380,308
2027	2946,908	0,64	1886,021	3266,329
2028	3851,711	0,512	1972,076	5238,405
2029	4238,961	0,4096	1736,278	6974,683
2030	4689,359	0,3277	1536,703	8511,386

Джерело: власні дослідження автора.

Додаток А7

Таблиця 8

Розрахунок строку окупності за проектами

Роки	інвестиції	ін. пр.	у т. ч.		Баланс на кін. р.
			ЧП	Амортизація	
Проект «Подрібнювач деревени»					
2025	1067,167	-1191,514	-1284,904	93,390	-2258,681
2026	-	1262,423	1169,033	93,390	-996,258
2027	-	1377,301	1283,911	93,390	381,043
2028	-	1503,363	1409,973	93,390	1884,406
2029	-	1641,683	1548,293	93,390	3526,089
2030	-	1793,433	1700,043	93,390	5319,522
Проект «Екструндер ЕВ 350»					
2025	1164,18	-1073,160	-1110,660	37,500	-2237,340
2026	-	2595,062	723,962	37,500	357,722
2027	-	2946,908	795,143	37,500	3304,630
2028	-	3851,711	1434,266	37,500	7156,341
2029	-	4238,961	1896,034	37,500	11395,302
2030	-	4689,359	2669,421	37,500	16084,661

Джерело: власні дослідження автора.